

Ihmeitä etsimässä

Ihkeana ihmeenä pidetään ilmiötä tai tapahtumaa, jota ei voida järjellä selittää. Tiedon kertyessä tällaisten ihmeiden määrä on vähentynyt. Esimerkiksi kuun ja auringon pimennykset, joita ennen pidettiin suurina ihmeinä, tapahtuvat ”lasketuina aikoina”. Elämä voi näyttää tylsemältä, sillä kaikki – jopa vaalitulokset – ennakoidaan. Edes kännyköitä tai internetiä kukaan ei pidä minään ihmeenä. Ehkäpä siksi arkikielessä ihme-sana on laimentunut kuvaamaan myös sinänsä selitettävissä olevaa mutta äärimmäisen harvinaista tapahtumaa. Esimerkiksi seitsemän oikein lotossa on pieni ihme, koska sen todennäköisyys on vain 1:15 000 000. Ihmeellisiä voivat olla myös ihmisen saavutukset, joihin on päästy vain poikkeuksellisten taitojen tai ponnistelujen jälkeen. Seuraavilla sivuilla kuvat antiikin seitsemästä ihmeestä todistavat rakennustaidon ihmeitä. Tässä joulunumerossa etsitään ihmeitä lähinnä lääketieteen piiristä mutta jonkin verran myös sen ulkopuolelta.

Yksi suurimmista ihmeistä on maailman-kaikkeuden synty 13,7 miljardia vuotta sitten (Enqvist tässä numerossa). Kosmologit ovat oppineet tästä ihmeestä paljon vain katsomalla taivaalle taaksepäin. Ilman selitystä kuitenkin jää koko alkumassan lähde sekä aurinkokuntamme matkan päämäärä ja syy. Joulutähden (mahdollinen) liittyminen tähtitarhaan vähän yli kaksituhatta vuotta sitten oli aivan mitätön liikahdus tuossa kokonaisuudessa.

Katolinen kirkko on pitänyt Marian raskauden neitseellistä alkua ihmeenä, mutta biologisesti ajattelevat ovat sitä epäilleet. Uusi tieto todistaa, että partenogeneesi voi sittenkin olla biologisesti mahdollista (Sariola tässä numerossa). Tämä on esimerkki tilanteesta, jossa uusi tieto ei kiistä ihmettä vaan pikemmin vahvistaa sitä. Hedelmöittyminen on sekoin eräänlainen biologinen ihme (Kere tässä numerossa). Siittiöt, nuo urhoolliset alkumiehet, uivat progesteronin huumaamina kokoonsa suhteutettuna yhtä pitkän matkan kuin triatlonistit (5 km). Kilpailu on raju: vain yksi monista miljoonista voittaa. Siittiöiden taistoon verrattuna aikuisen miehen elämään kuuluva stressi on lasten leikkiä!

Joulun lapsi syntyi lämpimästä lapsivedestä tallin viileään ja ehkä jonkin verran tunkkaiseen ilmaan. Jeesus-lapsen, niin kuin kaikkien muidenkin, oli heti totuttava uuteen elinympäristöönsä. Syntymään liittyy monia ihmeellisiä muutoksia sekä kohdussa että vastasyntyneessä (Raivio tässä numerossa). Syntymä ei aina katso paikkaa eikä aikaa, ja todellinen ihme on kyseessä, jos paavi synnyttää kesken kirkollista juhlamenoa (Ylikorkala tässä numerossa). Sikiö osallistunee oman syntymänsä käynnistämiseen, mutta miten ihmeessä tyttösikiöt osaavat lukea kalenteria ja pyrkivät syntymään naistenpäivinä (Nuutila ja Gissler tässä numerossa)? Kaikissa näissä on ihmeellisen tarkkaa luonnonohjausta, ehkäpä ripaus ihmettäkin. 2453

Jokainen syntyvä lapsi on tavallaan ihme, mutta ihmelapset muodostavat oman kastinsa (Sinkkonen tässä numerossa).

Katolinen kirkko uskoo edelleen, että ihminen voi rukouksen avulla välittää ihmeitä, tavallisimmin parantumisia sairaudesta (Heikkilä tässä numerossa). Ihminen, jolla on tällaiset taidot, voidaan julistaa pyhimykseksi. Pyhimyksen arvoa harkittiin roomalaiselle nunnalle, joka rukoili Savonlinnassa sairastuneen italialaisen pojan puolesta (Tuominen tässä numerossa). Poika toipui, mutta pyhimyksen titteliä ei myönnetty. Hyvä niin, muutenhan pääministeri Berlusconi olisi väittänyt, että Suomessa kokit toimivat lääkäreinä ja lääkärit kokkeina! Ja kyllä lääkäritkin rukoilevat työnsä äärellä. Tästä esimerkkinä käy Kondrad Reijo-Waaran kuvaus potilasvuoteen ääreltä (Mustajoki tässä numerossa). Maallikoiden esirukou-lun tehoa sairauden hoidossa on selvitetty satunnaistetuissa tutkimuksissa, ja tulokset yllättävät (Huovinen ja Välimäki tässä numerossa). Esirukoukijat toistavat samaa rukousta useita kertoja päivässä, eikä se rasita muistia. Toista on näyttelijöillä, joilla täytyy olla ihmeellinen muisti – tai sitten muita konsteja, joiden avulla he pystyvät tekemään useita eri rooleja jopa samanaikaisesti (Sarkola ja Meretoja tässä numerossa). Fyysisempiä ihmesuorituksia edustavat monet uskomattomat urheilusaavutukset – haamurajat on luotu vain rikottaviksi (Tikkanen ja Honkanen tässä numerossa).

Arkipäiväisessä työssä lääkäri ei juuri näe ihmeitä, ja ihmeeparantumisetkin ovat useimmiten vääriä diagnooseja. Saattaa olla, että me emme näe metsää puilta, sillä monia lääketieteen ihmeitä käytetään nykypäivän sairaaloissa niin rutiinimaisesti, ettei niiden vallankumouksellista merkitystä tulla ajatelleeksi (sivu 2551, Lääketieteen kaksitoista ihmeellistä saavutusta). Nykyaikaisen terveydenhuollon ikävänä ihmeenä voidaan puolestaan pitää sen tuhansia toisilleen mykkiä tietojärjestelmiä, joiden rakentamiseen on palanut paljon rahaa (Kekomäki tässä numerossa).

Todellisista ”ihmelääkkeistä” toimituksen luottofarmakologi on valinnut esimerkiksi kortisonin, joka ihmeen hyvin hoitaa monta sairautta (Vapaatalo tässä numerossa). Lääkkeitä ei keksitä sattumalta, mutta ihmeelliseltä tuntuu, että tehokkaat reuman biolääkkeet on keksitty melkein vahingossa (Leirisalo-Repo tässä numerossa). Homeopaattiset lääkkeet taas osoittautuivat ihmeen tehottomiksi leikkimielisessä tutkimuksessa, jolle ei tarvinnut hakea eettisen toimikunnan lupaa (Laine tässä numerossa).

Hyväksi lääkäriksi tullaan ahkerasti opiskelulla. Luennoilla ja seminaareissa kannattaa käydä, sillä sieltä oppii sanojen voimaa – niiden, jotka sanotaan, ja niidenkin, jotka jätetään sanomatta (Kontula tässä numerossa). Luentovieraan harvinainen sairauskin saattaa tulla samalla diagnosoiduksi (Kontula ja Malmström tässä numerossa). Toimitus pyysi lehden lukijoilta kuvauksia ihmeeparantumisis-ta tai muista ihmeellisistä tapahtumista. Jokainen voi arvioida, onko näissä tapauksissa kyse ihmeestä, väärästä diagnoosista vai puhtaasta sattumasta.

Sanotaan, että kauneus on katsojan silmissä. Ehkä ihmeen kanssa on sama tilanne. Jotkut ihmiset kokevat ihmeitä usein. Tästä esimerkkinä on enkeleiden kanssa seurusteleva tunturimaan prinsessa. Toiset taas torjuvat jyrkästi ihmeen mahdollisuuden. Ehkä keskities olisi sittenkin paras. Ihmeelle altis mieli ja ihmeen terävä järki yhdessä voivat auttaa meitä onnen tavoittelussa. Siihen oivan tilaisuuden tarjoaa juuri joulukuun, joka on ihmeellisen hyvin kestänyt ajan haasteen ja siirtynyt jo kolmannelle vuosituhannele. Niin vahvaa oppia ja uskontoa voidaan pitää ihmeenä.

Ihmeellisen hyvää joulua kaikille. ■

OLAVI YLIKORKALA
HANNU JALANKO
KIMMO KONTULA
MARJATTA LEIRISALO-REPO
KARI RAIVIO